

Asia Valitus malminetsintälupaa koskevassa asiassa

Valittajat Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry
Suomen luonnonsuojeluliiton Nokian yhdistys ry
A
B
C
D
Suomen luonnonsuojeluliiton Pirkanmaan piiri ry
E
F
G
H
I
Vesiluonnon puolesta ry

Luvansaaja Sotkamo Silver Oy, lupa siirretty 27.1.2021 NewPeak Finland Oy:lle

Päätös, josta valitetaan**Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätös 1.10.2020, lupatunnus ML2016:0014**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (jäljempänä Tukes) on myöntänyt Sotkamo Silver Oy:lle malminetsintäluvan ML2016:0014 (Metsäkylä 1). Malminetsintäalue sijaitsee Nokian kaupungin alueella ja sen pinta-ala on 11,59 hehtaaria. Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät päätökseen liitetystä lupakartasta. Päätös on voimassa enintään neljä vuotta päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Alueen geologiaan ja olemassa olevaan tutkimustietoon perustuen luvanhakija otaksuu alueella olevan kultaa (Au).

Päätökseen sisältyvät muun ohella seuraavat, yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset:

1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)
3. Tutkimuskaivannot ja tutkimusojat

Lupamääräyksen 1 kohdassa 2 ja 3 mainitut tutkimukset tulee suorittaa huomioiden, mitä lupamääräyksissä 8 ja 9 on velvoitettu.

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeellisiksi, jotta alueen mineraalipotentiali saadaan tehokkaasti tutkittua. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

(- -)

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintäluvan haltijan on tulpattava kairareiät, mikäli kairareiästä nousee pohjavettä maanpinnalle. Kairaputket on katkaistava mahdollisimman läheltä maanpintaa ja kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella. Jos kairauksessa tarvittavan käytettävän veden määrä ylittää 100 m³/vrk, on toimittava kuten vesilain (587/2011) [2 luvun] 15 §:ssä todetaan.

Malminetsintälupa-alueen pohjoispuolelle sijoittuu vedenhankinnan kannalta tärkeä, luokkaan 1 kuuluva Ylöjärvenharjun pohjavesialue. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17 §:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto, eikä toiminnasta saa aiheutua vaaraa pohjaveden määrälle tai laadulle.

Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 15 §. Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintäalueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Hakemukseen saatujen lausuntojen perusteella malminetsintälupa-alueelta ei ole tullut tietoon sellaisia ympäristö- tai luontoarvoja, jotka olisivat esteenä malminetsintäluvan myöntämiselle. Malminetsintälupa-alueella ei sijaitse luonnonsuojelu- tai suojeluohjelma-alueita, Natura 2000 -verkoston kohteita eikä valtakunnallisesti merkittäviä maisema-alueita. Malminetsintäalueen vierestä kulkee Pinsiön-Matalusjoki, joka on Natura 2000-alue (FI0356004). Kyseinen Natura-alue on luontodirektiivin mukainen erityinen suojelualue, jonka suojeluperusteena ovat luontoarvot kuvataan Pirkanmaan ELY-keskuksen lausunnossa. Natura-alueen suojeluperusteena olevia luontoarvojen heikentäminen on kielletty (luonnonsuojelulaki 64a §). Malminetsintäluvan haltijan on huolehdittava, että Pinsiön-Matalusjoen Natura-alueen luontoarvoja ei heikennetä tutkimustoiminnan johdosta. Pirkanmaan ELY-keskus on lausunnossaan esittänyt toimenpiteitä, joita noudattamalla alueella voidaan suorittaa tutkimuksia hakemuksen mukaisilla menetelmillä, ilman että niistä aiheutuu haittaa ihmisen terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten ja arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa. Lupa-alueella kulkeminen on suunniteltava siten, ettei ojien päältä kuljeta koneilla, ja mahdolliset kaivu- ja kairaustyöt ojien läheisyydessä on tehtävä niin, ettei se aiheuta kiintoaineen ym. pääsyä jokeen. Jokien ja ojien varsilta ei saa kaataa puustoa, ja joen reunoille tulee jättää asianmukainen suojavyöhyke. Jokeen laskevia oja ei saa kairata eikä kaivaa, eikä alueelle saa kaivaa uusia oja, joista vesi pääsee jokeen.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Pirkanmaan ELY-keskukselle.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämisvelvollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 §, VNa (391/2012) 2 §.

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Siirtyminen lupa-alueelle ja lupa-alueella liikkuminen sulan maan aikana on pyrittävä suunnittelemaan niin, että olemassa olevia uria ja luontaisia aukkopaikkoja käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee välttää sulanmaan aikana, eikä jokeen laskevien ojien yli saa kulkea koneilla.

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään.

(- -)

Vaatimukset hallinto-oikeudessa

Tukesin päätös on ensisijaisesti kumottava ja lupahakemus hylättävä. Toissijaisesti asia on palautettava Tukesille uudelleen käsiteltäväksi. Viimesijaisesti hallinto-oikeuden on asetettavat riittävät lupamääräykset toimintaan liittyvien haittojen ja vahinkojen estämiseksi. Tukes ja Sotkamo Silver Oy on velvoitettava korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut 760 eurolla.

Vaatimuksia on perusteltu muun ohella seuraavasti:

Tukesin päätös on kaivoslain, hallintolain, Århusin yleissopimuksen ja lukuisten EU-säännösten vastainen.

Lupahakemus ja Tukesin kuulutusasiakirjat ovat olleet puutteellisia ja sisältäneet virheellisiä tietoja muun muassa asuntojen ja pihojen suoja-alueiden poistamisesta lupa-alueesta, toiminnan ympäristö- ja luontovaikutuksista ja vaikutuksista tien käyttöön, peltoihin ja metsään sekä vakuuden suuruuden arvioimiseksi tarpeellisista seikoista. Lisäksi hakemuksesta on puuttunut kaivannaisjättesuunnitelma. Rajanaapurina olevaa Ylöjärven kaupunkia ei ole huomioitu lupakäsittelyssä eikä hakemusta ole kuulutettu siellä. Alueen kiinteistönomistajia ei ole kuultu. Yksityisteiden tiekuntia ja yksityisteiden omistajia ei ole kuultu. Nokian kaupungille, muistuttajille ja Vesiluonnon puolesta ry:lle ei annettu hallintolain mukaista vastineoikeutta Tukesin vastineen, lupamääräysten ja yhtiön rajausten johdosta. Luvasta puuttuu C:n muistutus. Viranomainen ei ole

vastannut esitettyihin kysymyksiin ja ongelmiin, eikä kannanottoja hakemukseen ole huomioitu asianmukaisesti.

Päätös on perustunut riittämättömiin selvityksiin hankkeen vaikutuksista luonnonarvoihin, lähiasutukseen, kaivoihin, pohjaveteen, peltoihin, yksityisteihin, puihin ja elinkeinoihin. ELY-keskuksen pintapuolinen lausunto ei perustu tieteeseen Pinsiön-Matalusjoen uhanalaisten ja EU:n direktiivilajien huomioimisesta. Välttämätöntä Natura-arviointia ei ole suoritettu. Alueen luontoarvoja, kuten raakkua, purotaimenta ja saukkoa, ei ole selvitetty asianmukaisesti. Vesilain suojelukohteita ja kaivoja ei ole selvitetty. Etsintäalueen naapureita koskevia melu- ja pölyvaikutuksia tai asbestin esiintymistä kiviaineksessa ei ole selvitetty. Hankkeesta ei ole esitetty yksityiskohtaista työsuunnitelmaa, joten maanomistajat ja muut tahot eivät ole voineet arvioida yksityisille ja yleisille eduille aiheutuvia haittoja.

Luvanhakija Sotkamo Silver Oy:n edellytykset ja tarkoitus ryhtyä malminetsintään ovat epäselvät. Yhtiöllä ei ole ilmoituksiensa mukaan tarkoitus ryhtyä malminetsintään alueella. Luvat on myyty ennen niiden hyväksymistä. Lupapäätöksessä ei siten mainita malminetsintälupien todellista omistajaa, eikä lupaprosessissa ole selvitetty uuden omistajan uskottavuutta. Sotkamo Silver Oy on toistuvasti ilmoittanut lainvastaisia malminetsintäalueita eikä ole toiminut ympäristöluvan mukaisesti Sotkamossa, joten sen luotettavuus on kyseenalainen.

Lupapäätöksessä on vakavia puutteita Natura 2000 -alueella elävien uhanalaisten lajien elinympäristöön ja luonnonolosuhteisiin kohdistuvien seurausten arvioinnissa. Malminetsintälupa on luonnonsuojelulain 47 §:n ja 49 §:n vastainen. Luvan myöntäminen aiheuttaisi vakavia haittoja ja riskejä luontodirektiivissä mainitun raakun ja saukon sekä purotaimenen elinympäristöön. Luvan mukaisen toiminnan aiheuttamat happamat, metallipitoiset ja hienojakoista kiintoainesta sisältävät purkuvedet heikentäisivät merkittävästi valtakunnallisesti erittäin uhanalaisen raakun elinympäristöä ja Pinsiön-Matalusjoen tilaa ja näin ollen vaarantaisivat joessa elävän raakkukannan. Pinsiön-Matalusjoen raakkukanta on yksi seitsemästä jäljellä olevasta eteläsuomalaisesta lajin populaatiosta ja tästä syystä lajin suojelun kannalta erittäin arvokas. Raakun suojelutaso ei ole Pinsiön-Matalusjoella suotuisa, vaan lajin suojelutason palauttaminen suotuisaksi vaatii aktiivisia toimenpiteitä lajin elinympäristön laadun parantamiseksi. Pinsiön-Matalusjoen veden tila on nykyisellään tyydyttävä, mutta raakun ja purotaimenen säilymisen kannalta erinomaiseen tilaan pyrkiminen on välttämätöntä. Viranomaisten tehtävä on ehkäistä ennalta kaikkia veden tilaan kohdistuvia uhkia ja riskejä. Lisäksi suunnittelualue sijaitsee pohjois-Nokian arseenipitoisella vyöhykkeellä. Arseenin mukana vesistöön kulkeutuu rautaa, joka on raakulle erittäin vahingollista.

Lupakokonaisuutta Pirkanmaalla ja paikallisesti ei ole tarkasteltu kokonaisuutena. Yleinen etu ja Natura-alue valuma-alueella edellyttävät kokonaistarkastelua. Toiminta johtaisi lukuisiin ympäristövaikutuksiltaan kohtuuttomiin louhoksiin ja ympäristöä pilaavaan rikastamatoimintaan.

Lupapäätöksessä ei ole annettu riittäviin selvityksiin perustuvia yksilöityjä lupamääräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi.

Kairauksen kemiallisia ympäristövaikutuksia pintavesiin, pohjaveteen ja maaperään ei ole huomioitu asianmukaisesti ja kaivoslain edellyttämä kaivannaisjättesuunnitelma vakuuksineen puuttuu. Luvassa olisi tullut antaa tarpeelliset määräykset kaivannaisjättesuunnitelmasta sekä määräykset vesien käsittelyyn, kairaussoijaan ja apuaineisiin liittyen. Luvassa sallituista toimenpiteistä syntyvä kairaussoija sekä kairauksissa käytettävä vesi ovat kaivannaisjätettä. Malminetsinnän vedet tulee kierrättää ja puhdistaa käytön jälkeen. Soija tulee käsitellä ja saattaa pysyvästi stabiiliin muotoon. Malminetsinnän vesille tulee määrätä tarkkailu käsittäen kemikaalit, raskasmetallit ja öljyhiilivedyt.

Kairaus ja maastoon jätettäväksi esitetyt kairausputket pilaavat ympäristöä, aiheuttavat ongelmia maa- ja metsätaloudelle, aiheuttavat paikallista pinta- ja pohjaveden pilaantumista ja voivat vahingoittaa maastossa kulkevia eläimiä ja ihmisiä. Kairareiät tulee määrätä tukkimaan pysyvästi ja määrätä poistamaan mahdolliset kairausputket. Luvassa tulee kieltää kairaus ja montutus pelloilla tai ainakin kieltää kairaukset viljelyn aikana. Toiminta-aika on määrättävä kelirikkoajan ulkopuolelle. Puiden juurien vahingoittaminen on ehkäistävä. Puiden juurille on määrättävä suoja-alueet. Montutuksessa puille on määrättävä turvaetäisyydet.

Asumiseen ja työntekoon tarkoitettujen rakennusten ja pihojen suoja-alueet sekä tiet suoja-alueineen tulee poistaa lupa-alueesta. Luontoarvojen kannalta kriittiset alueet, mukaan lukien Pinsiön-Matalusjoen Natura-alueelle virtaavat ojat ja purot suoja-alueineen sekä Kiltti-talon läheisyydessä oleva metsälain mukainen suojelukohde on rajattava pois lupa-alueesta. Vesilain suojelukohteet, kaivot ja pohjavesialueet tulee poistaa lupa-alueesta. Lintujen pesinnän suojaamiseksi on annettava riittävät määräykset, kuten kairauksen ajallinen rajoittaminen ja pesäpuiden kaatamisen kieltö. Toiminnan aiheuttamalle melulle on asetettava melun ohjearvoja noudattavat raja-arvot ja ajalliset rajoitukset. Toiminnan pölyvaikutuksia on rajoitettava. Tehtävistä töistä on ilmoitettava hyvissä ajoin etukäteen myös etsintäalueen läheisille/rajanaapureille. Yksityisteiden käytöstä aiheutuneet ja aiheutuvat haitat sekä vakuus- ja ilmoitustarpeet on huomioitava.

Toiminnalle olisi sen vaikutukset huomioiden tullut määrätä ympäristövaikutusten arviointimenettely sekä ympäristö- ja vesilupakäsittelyt.

Vakuutta ei ole edes teoriassa asetettu suunnitellun toiminnan mukaan, koska suunnitelmat puuttuvat. Vakuus on asetettava suunnitellun toiminnan todellisten vaikutusten perusteella ja sen tulee kattaa riskit kiinteistöarvojen alenemisesta sekä ympäristövahinkojen riskit, jotka ovat erityisesti pohjaveden suhteen korkeat. Vakuus on asetettava riski- ja varovaisuusperiaatteiden mukaan ja sen tulisi olla noin 500 000 euroa. Yhtiö ei ole vakavarainen, mikä korostaa vakuuksien tarvetta.

Lausunnot ja selitykset

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on antamassaan lausunnossa vaatinut valituksen ja oikeudenkäyntikuluvaatimuksen hylkäämistä perusteettomana. Lausunnossa on muun ohella todettu, että tarkkuusmittauksen mukaan malminetsintälupa-alueen yksi kulmanurkka on kaivoslain 7 §:n 2 momentin vastaisesti noin 12 metriä liian lähellä yhtä rakennusta. Muilta osin talot on rajattu oikeille etäisyyksille.

Lausunnossa on lisäksi todettu, että Pinsiön-Matalusjoen Natura-alue on huomioitu päätöksessä ELY-keskuksen esittämien toimenpiteiden mukaisesti. Ottaen huomioon, että kyseinen Natura-alueeseen kuuluva joki kulkee useiden kilometrien matkan keskellä viljelykäytössä olevia peltoalueita, ei Natura-alueen ulkopuolella olevan 11,59 hehtaarin tutkimusalueen voida katsoa aiheuttavan valituksessa esitettyjä vaikutuksia Natura-alueeseen.

NewPeak Finland Oy on antamassaan selityksessä muun ohella todennut olevan selvää, että lupamääräysten mukaisesti toimiminen ei heikennä kohdealueen luonto- tai ympäristöarvoja tai aiheuta merkittävää haittaa ihmisille, kasvillisuudelle tai eliöstölle. Luvan mukaisesti tehtyjen asianmukaisten malmitutkimusten ei ole muuallakaan havaittu aiheuttaneen tällaista heikentymistä tai haittaa. Luvanhaltija järjestää malminetsintätoimensa niin, että ne eivät aiheuta todennäköisesti merkittävää vahinkoa tai haittaa Pinsiön-Matalusjoen tai minkään muunkaan vesi- tai maa-alueen luontoarvoille. Tämä varmistetaan sillä, että luvanhaltija toimittaa yksityiskohtaiset tutkimussuunnitelmat alueen maanomistajille, Pirkanmaan ELY-keskukselle ja kaivosviranomaiselle hyvissä ajoin ennen jokaisen tutkimusvaiheen aloittamista. Natura-arvioinnille ei ole syytä.

Sotkamo Silver Oy on ilmoittanut, ettei sillä ole lausuttavaa asiassa.

Valittajat ovat antaneet vastaselityksen. Hallinto-oikeuden tulee hankkia luvan siirtoon ja siirron käsittelyyn liittyvä kirjeenvaihto ja kaikki muut asiakirjat. Valittajille ei tule määrätä asiassa oikeudenkäyntimaksua. Asiakirjojen hankkimisvaatimusta on perusteltu sillä, että on mahdollista ja todennäköistä, että hakija on neuvotellut siirrosta viranomaisen kanssa ja että viranomainen on ollut virallisesti tietoinen kaupasta ja siirtosuunnitelmasta ennen valituksenalaisen päätöksen tekemistä.

Vastaselitys on lähetetty tiedoksi Sotkamo Silver Oy:lle ja NewPeak Finland Oy:lle.

Merkintä

Nyt kysymyksessä oleva malminetsintälupa on Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksellä 27.1.2021 siirretty luvan aikaisemmalta haltijalta Sotkamo Silver Oy:ltä uudelle haltijalle NewPeak Finland Oy:lle. Siirtopäätöksestä tehty valitus on ratkaistu hallinto-oikeudessa samana päivänä tämän asian kanssa. Kyseisen valitusasian asiakirjat ovat olleet käytettävissä tätä asiaa ratkaistaessa.

Hallinto-oikeuden ratkaisu ja perustelut

Hallinto-oikeus ei tutki valittajien vaatimusta oikeudenkäyntimaksun määräämättä jättämisestä.

Hallinto-oikeus ei tutki valitusta D:n ja E:n tekemänä.

Hallinto-oikeus tutkii valituksen muiden valittajien tekemänä.

Hallinto-oikeus hylkää valittajien vaatimuksen asiakirjojen hankkimisesta hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeus kumoaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston päätöksen ja palauttaa asian sille uudelleen käsiteltäväksi.

Hallinto-oikeus valittajien oikeudenkäyntikuluvaatimuksen muutoin enemmälti hyläten velvoittaa Turvallisuus- ja kemikaaliviraston korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeudessa 300 eurolla.

Perustelut

Tutkimatta jätetty vaatimus

Oikeudenkäyntimaksun perimisestä, maksun määrästä sekä maksuvelvollisista säädetään tuomioistuinmaksulaissa ja tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetussa oikeusministeriön asetuksessa. Mainitun lain 10 §:n 1 momentin mukaisesti hallinto-oikeuden päätöksestä perittävän maksun määrää asian esittelijä. Maksun määräämistä koskevaan päätökseen saa vaatia oikaisua maksun määränneeltä virkamieheltä lain 11 §:ssä säädettyä menettelyä noudattaen.

Asian käsittelystä hallinto-oikeudessa perittävästä oikeudenkäyntimaksusta ei edellä mainitut tuomioistuinmaksulain säännökset huomioon ottaen päätetä pääasian käsittelyn yhteydessä. Oikeudenkäyntimaksun määräämättä jättämistä koskeva vaatimus on siten jätettävä hallinto-oikeudelle esitettyinä tutkimatta.

Valitusoikeus

Kaivoslain 165 §:n 1 momentin mukaan malminetsintälupaa koskevaan päätökseen saa hakea muutosta muun ohella:

- 1) asianosainen;
 - 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- (- -).

Kaivoslain 34 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan asianosaisia ovat ne, joiden etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea.

Kaivoslain esitöissä (HE 273/2009 vp) on 165 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa pykälän 1 momentin 1 kohdan osalta todettu, että valitusoikeus olisi asianosaisella eli sillä, jonka etua, oikeutta tai velvollisuutta asia saattaa koskea. Luvan hakijaa ja luvan kohteena olevaan alueeseen kuuluvan kiinteistön omistajaa olisi aina pidettävä asianosaisena. Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuhdantalupaa koskevan päätöksen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätöksen vaikutuksiin liittyy epävarmuutta ja joudutaan tekemään ennakkoharkintaa. Sen vuoksi asianosaismääritelmän tulisi olla hieman laajempi kuin hallintolainkäyttölain 6 §:n 1 momentissa ja vastata kaivoslain 34 §:n 2 momentin 3 kohdassa määriteltyä asianosaista. Valitusoikeuden saaminen ei edellyttäisi, että päätös välittömästi vaikuttaa valittajan etuun tai oikeuteen, vaan myös välilliset ja ei-oikeudelliset vaikutukset hyväksytään asianosaisuuden perusteiksi. Muun muassa alueen luontoyrittäjät tai lähialueella toimivat etsintä- ja kaivosyhtiöt taikka alueella toimiva paliskunta voisivat olla oikeutettuja valittamaan, jos asia saattaa koskea heidän oikeuttaan tai etuaan.

Hallituksen esityksen yksityiskohtaisissa perusteluissa lausutaan 34 §:n 2 momentin 3 kohdan osalta muun muassa, että malminetsintälupahakemuksen osalta asianosaisia olisivat etenkin malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajat ja näihin 5 §:n 2 momentin 1 ja 2 kohdan nojalla rinnastettavat.

D:n valitusoikeuden perusteeksi on ilmoitettu kiinteistön 536008761, oikeastaan 536-412-876-1 omistus. Kyseessä on yhteinen vesialue, joka voi valituksessa esitetyn mukaan pilaantua hankkeen vaikutuksesta. Karttatarkastelun perusteella yhteisen vesialueen etäisyys hankealueesta on lyhyimmillään noin 4,5 kilometriä. E:n valitusoikeuden perusteeksi on ilmoitettu, että suunniteltu hanke uhkaa raakututkijana toimivan valittajan elinkeinoa, koska hanke uhkaa valittajan sukupuoittovaarassa olevaa tutkimuskohdetta.

Valituksenalaisella päätöksellä, jossa on kysymys malminetsinnästä, on sallittu suorittaa geofysikaalisia ja geokemiallisia tai vaikutuksiltaan niihin verrattavia tutkimusmenetelmiä sekä koneellisesti tehtävää maaperä- ja kallioperänäytteenottoa, kuten kairausta. Hallinto-oikeus arvioi, että

valitusoikeudesta annettu selvitys, D:n osaomistaman vesialueen etäisyys hankealueesta ja alueella sallitut tutkimustoimenpiteet huomioon ottaen valituksenalaisella päätöksellä ei ole kaivoslain 165 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vaikutusta D:n etuun, oikeuteen tai velvollisuuteen. E:n valitusoikeuden perusteeksi esitetyt seikat eivät anna aihetta arvioida, että valituksenalaisella päätöksellä olisi kaivoslain 165 §:n 1 momentissa tarkoitettulla tavalla vaikutusta hänen etuunsa, oikeuteensa tai velvollisuuteensa. Valitus on jätettävä D:n ja E:n tekemänä tutkimatta.

Vaatimus asiakirjojen hankkimisesta

Valittajat ovat vaatineet hallinto-oikeutta hankkimaan luvan siirtoon ja siirron käsittelyyn liittyvän kirjeenvaihdon ja kaikki muut asiakirjat.

Hallintotuomioistuimen on oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 37 §:n 1 momentin mukaisesti huolehdittava siitä, että asia tulee selvitettyksi. Hallinto-oikeus katsoo asiassa esitetyt vaatimukset ja saatu selvitys huomioon ottaen, että vaadittujen asiakirjojen toimittaminen tuomioistuimeen ei ole asian ratkaisemiseksi tarpeen.

Pääasia

Menettelyä koskevat valitusperusteet

Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet

Kaivoslain 37 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan lupaviranomaisen on pyydettävä malminetsintä lupaa koskevasta hakemuksesta lausunto siltä kunnalta, jonka alueella toimintaa on hakemuksen perusteella tarkoitus harjoittaa tai jonka alueella luvan mukaisen toiminnan ympäristö- ja muut vaikutukset saattavat ilmetä (toiminnan vaikutusalue).

Kaivoslain 40 §:n 1 momentin (621/2011) mukaan lupaviranomaisen on tiedotettava malminetsintä lupaa koskevasta hakemuksesta kuuluttamalla siitä vähintään 30 päivän ajan ilmoitustaulullaan sekä asianomaisten kuntien ilmoitustauluilla. Kuulutuksen julkaisemisesta on ilmoitettava ainakin yhdessä toiminnan vaikutusalueella yleisesti leviävässä sanomalehdessä, jollei asian merkitys ole vähäinen tai ilmoittaminen on muutoin ilmeisen tarpeetonta. Kuulutamisesta säädetään muutoin julkisista kuulutuksista annetussa laissa (34/1925). Saman pykälän 2 momentin (621/2011) mukaan kuulutuksesta on annettava erikseen tieto niille asianosaisille, joita asia erityisesti koskee.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 26 §:n mukaan kaivoslain 40 §:ssä tarkoitettusta kuulutuksesta tulee käydä ilmi ainakin:

- 1) hakijan nimi;
- 2) kuvaus hakemuksen mukaisen toiminnan laadusta, kestosta ja laajuudesta;
- 3) tieto alueesta, jolla hakemuksen mukaista toimintaa suoritettaisiin;
- 4) tieto hakemusasiakirjojen nähtävillä pidosta;

- 5) tieto muistutusten ja mielipiteiden jättämiseksi;
- 6) tieto mahdollisesta julkisesta kuulemistilaisuudesta.

Asiassa saatu selvitys ja oikeudellinen arviointi

Asiassa saadun selvityksen mukaan Tukes on 28.1.2020 julkaistulla ja 27.2.2020 saakka nähtävillä olleella kuulutuksella tiedottanut malminetsintälupaa koskevasta hakemuksesta Nokian ilmoitustaululla, Tukesin Helsingin ja Rovaniemen toimipaikoissa sekä kuulutuksessa mainituilla Tukesin internet-sivuilla. Kuulutuksesta sekä kuulutuksen liitteinä olleista yhtiön malminetsintälupahakemuksesta ja haettua malminetsintäaluetta koskevasta kartasta on käynyt ilmi muun ohella hakijan nimi, kuvaus hakemuksen mukaisen toiminnan laadusta ja laajuudesta, käytettävistä malminetsintämenetelmistä ja niiden arvioituista vaikutuksista ja yleispiirteiset tiedot alueesta, jolla hakemuksen mukaista toimintaa suoritettaisiin.

Hakemusalue sijoittuu noin 330 metrin matkalta Ylöjärven kaupungin rajan välittömään läheisyyteen. Valittajat ovat vaatineet Tukesin päätöksen kumoamista, koska hakemusta ei ole kuulutettu Ylöjärven ilmoitustaululla, eikä Ylöjärven kaupungilta ole pyydetty lausuntoa hakemuksesta. Kun otetaan huomioon luvassa sallittujen toimenpiteiden laatu ja laajuus ja erityisesti se, mitä alla todetaan malminetsintäalueen vesien virtaussuunnasta, Tukesin päätöstä ei ole syytä kumota valituksessa tältä osin esitetyn perusteella.

Kuulutusmenettelyssä on noudatettu kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen 26 §:n säännöksiä ja asiaan osallisilla on ollut riittävät tiedot hankkeen vaikutusten arvioimiseksi ja mielipiteensä esittämiseksi. Hakemusalueen kiinteistönomistajille on varattu erikseen tilaisuus muistutuksen tekemiseen. Päätös ei ole lainvastainen siksi, että yksityistien tiekuntia ei ole kuultu erikseen.

Kuulemismenettelyn kohteena olleeseen hakemukseen on sisältynyt hakemusaluetta koskeva kartta, joka on virheellisesti sisältänyt myös kaivoslain mukaisia estealueita, eli rakennuksia ja niiden suoja-alueita. Kuulemismenettelyn aikana asiasta tehtyjen huomautusten jälkeen hakija on muuttanut hakemustaan toimittamalla hakemusalueesta uuden kartan, josta mainitut estealueet on poistettu. Valituksenalaista päätöstä ei ole syytä kumota sillä perusteella, että tästä pienennetystä alueesta ei ole järjestetty uutta kuulemista. Asiassa esitettyjen lausuntojen, muistutusten ja mielipiteiden johdosta annettu hakijan selitys ei ole sisältänyt sellaista uutta selvitystä, joka olisi kaivoslain 42 § huomioon ottaen edellyttänyt vastaselityksen antamismahdollisuuden varaamista asianosaisille.

Valituksenalaisessa päätöksessä on kaivoslain 56 §:n edellyttämällä tavalla vastattu lausuntoihin ja muistutuksiin. Kaivoslaki tai hallintolaki ei edellytä lausunnon antajien tai muistutusten ja mielipiteiden esittäjien kuulemista Tukesin harkitsemista lupamääräyksistä tai lausuntoihin ja muistutuksiin vastaamista ennen päätöksen tekemistä. Se, että yhtä päätöksessä mainittua

muistutusasiakirjaa ei ole liitetty päätöskuulutukseen, ei tee valituksenalaisesta päätöksestä lainvastaista.

Siltä osin kuin valittaja on vedonnut tiedon saannista, yleisön osallistumisoikeudesta päätöksentekoon sekä muutoksenhaku- ja vireillepano-oikeudesta ympäristöasioissa tehtyyn yleissopimukseen (Århusin yleissopimus), yleissopimuksen oikeusturvajärjestelmän on yleisesti katsottu toteutuneen Suomessa perustuslain säännöksillä ja hallintomenettelyä koskevilla säännöksillä, joita edellä lausuttu huomioon ottaen on nyt kysymyksessä olevan hakemuksen käsittelyn yhteydessä noudatettu.

Asiassa ei ole tapahtunut menettelyvirhettä valittajien kuulutusasiakirjojen ja kuulutuksen puutteellisuudesta esittämällä valitusperusteilla.

Päätöksen aineellista lainmukaisuutta koskevat valitusperusteet

Keskeiset sovellettavat oikeusohjeet ja esityöt

Kaivoslain 3 §:n mukaan sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin kaivoslain mukaan toimittaessa muun muassa luonnonsuojelulakia (1096/1996).

Kaivoslain 11 §:n 2 momentin mukaan malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa.

Kaivoslain 45 §:n mukaan malminetsintälupa myönnetään, jos hakija osoittaa, että tässä laissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole tässä laissa säädettyä estettä. Lupa voidaan kuitenkin kaivoslaissa säädetystä esteestä huolimatta myöntää, jos este on mahdollista poistaa lupamääräyksillä tai pienentämällä alueen kokoa.

Luonnonsuojelulain 39 §:n 1 momentin 3 kohdan mukaan kiellettyä on rauhoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden tahallinen häiritseminen, erityisesti eläinten lisääntymisaikana, tärkeillä muuton aikaisilla levähdysalueilla tai muutoin niiden elämänsyklinän kannalta tärkeillä paikoilla.

Luonnonsuojelulain 49 §:n 1 momentin mukaan luontodirektiivin liitteessä IV (a) tarkoitettuihin eläinlajeihin kuuluvien yksilöiden lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on kielletty. Näihin eläinlajeihin kuuluu jokihelmisimpukka eli raakku (*Margaritifera margaritifera*).

Luonnonsuojelulain 64 a §:n mukaan Natura 2000 -verkostoon kuuluvan alueen suojelun perusteena olevia luonnonarvoja ei saa merkittävästi heikentää.

Luonnonsuojelulain 65 §:n 1 momentin mukaan, jos hanke tai suunnitelma joko yksistään tai tarkasteltuna yhdessä muiden hankkeiden ja suunnitelmien kanssa todennäköisesti merkittävästi heikentää valtioneuvoston Natura 2000 -verkostoon ehdottaman tai verkostoon sisällytetyn alueen niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon, hankkeen toteuttajan tai suunnitelman laatijan on asianmukaisella tavalla arvioitava nämä vaikutukset. Sama koskee sellaista hanketta tai suunnitelmaa alueen ulkopuolella, jolla todennäköisesti on alueelle ulottuvia merkittäviä haitallisia vaikutuksia.

Luonnonsuojelulain 65 §:n 2 momentin mukaan luvan myöntävän tai suunnitelman hyväksyvän viranomaisen on valvottava, että 1 momentissa tarkoitettu arviointi tehdään. Viranomaisen on pyydettävä arvioinnista lausunto elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta ja siltä, jonka hallinnassa luonnonsuojelualue on.

Luonnonsuojelulain 66 §:n 1 momentin mukaan viranomaisen ei saa myöntää lupaa hankkeen toteuttamiseen taikka hyväksyä tai vahvistaa suunnitelmaa, jos 65 §:n 1 ja 2 momentissa tarkoitettu arviointi- ja lausuntomenettely osoittaa hankkeen tai suunnitelman merkittävästi heikentävän niitä luonnonarvoja, joiden suojelemiseksi alue on sisällytetty tai on tarkoitus sisällyttää Natura 2000 -verkostoon.

Asiassa saatu selvitys

Maaliskuussa 2016 vireille tullut Sotkamo Silver Oy:n malminetsintälupahakemus on koskenut 20,97 hehtaarin aluetta. Lupahakemuksen mukaan hakemusalue kuuluu Tampereen liuskejakson kultapotentialiseen osaan. Kohteella on todettu kairauksin kultamineralisaatio. Tutkimussuunnitelman mukaan alkuvaiheessa tutkimukset keskittyvät vanhan aineiston läpikäymiseen. Myöhemmässä vaiheessa mukaan tulevat mahdolliset maastotutkimukset. Maastotutkimukset sisältävät alkuvaiheessa kallioperäkartoitusta, lohokare-etsintää, geofysikaalisia maanpinnanmittauksia ja moreeninäytteenottoa. Tarvittaessa kaivetaan myös tutkimusojia ja suoritetaan syväkairausta. Moreeninäytteenottoon käytetään lapiota tai kevyttä kairakonetta. Geofysikaalisiin maanpinnanmittauksiin käytetään johtokeloja, antureita ja päätelaitetta. Mahdolliseen raskaampaan näytteenottoon käytetään kairakonetta ja kaivinkonetta. Hakemusaluetta on sittemmin 11.5.2020 pienennetty poistamalla siitä rakennusten suoja-alueet. Lupa on myönnetty muutetun hakemuksen mukaiselle 11,59 hehtaarin suuruiselle malminetsintäalueelle.

Malminetsintäalue sijoittuu Pinsiön-Matalusjoen Natura 2000 -alueen (FI0356004) välittömään läheisyyteen. Pirkanmaan ELY-keskuksen Tukesille 6.3.2020 antamasta lausunnosta ilmenee, että lupa-alueen kaikki vedet laskevat Pinsiön-Matalusjokeen. Asiassa saadun selvityksen ja

karttatarkastelun perusteella lupa-alueella on myös suoraan jokeen laskevia ojaia. Natura-alueen tietolomakkeen mukaan Pinsiön-Matalusjoen Natura-alueen suojelun perusteena olevat lajit ovat saukko (*Lutra lutra*) ja uhanalainen jokihelmisimpukka (*Margaritifera margaritifera*). Uhanalaisen eläinlajin elinoloihin huonontavasti vaikuttavat toimet (esimerkiksi jäteveden johtaminen, vesimäärän pienentäminen) on kielletty. Natura-alueen kuvauksen mukaan kyseessä on valtakunnallisesti arvokas kohde, joka on uhanalaisen raakun viimeisiä esiintymisalueita Etelä-Suomessa. Pinsiön-Matalusjoen lajin kanta poikkeaa Pohjois-Suomen kannoista geneettisesti. Joen rehevöityminen, kiintoainekuormitus, perkaukset ja veden vähyys ovat heikentäneet uhanalaisen lajin kantaa ja vähentäneet elinalueita.

Jokihelmisimpukka on luonnonsuojeluasetuksella rauhoitettu, erityisesti suojeltava laji. Vuonna 2019 julkaistussa, oikeudellisesti sitomattomassa mutta lajien tilaa arvioitaessa selvityksenä huomioon otettavassa teoksessa Suomen lajien uhanalaisuus -Punainen kirja (julkaisijat ympäristöministeriö ja Suomen ympäristökeskus), jokihelmisimpukan tila Suomessa on luokiteltu erittäin uhanalaiseksi.

Erittäin uhanalainen taimen ei kuulu Natura-alueen suojeluperusteisiin, mutta se on välttämätön jokihelmisimpukan lisääntymiselle.

Pirkamaan ELY-keskus on lupahakemuksen johdosta 6.3.2020 antamassaan lausunnossa lausunut muun ohella seuraavaa: Malminetsintään liittyvistä toimenpiteistä ei saa aiheutua haittaa Pinsiön-Matalusjoen Natura 2000 -alueelle. Pinsiön-Matalusjoen veden ja pohjan laatu on uhanalaisen lajin kannalta jo tällä hetkellä epäsuotuisa, joten lisäkuormituksella voi olla merkittäviä vaikutuksia Natura 2000 -alueen keskeisimpään suojeluperusteeseen. Mikäli malminetsintälupa myönnetään, tulee varmistua siitä, että Pinsiön-Matalusjokeen ei aiheudu vaikutuksia. Jokeen laskevien ojien päältä ei saa kulkea koneilla eikä kaivuutöitä saa tehdä niin lähellä jokea tai siihen laskevia ojaia, että se aiheuttaa kiintoaineen ym. aineiden pääsyä jokeen. Jokeen laskevia ojaia ei saa kaivaa eikä kairata. Joen varresta ei saa kaataa puustoa ja jokeen laskevien ojien reunoille tulee jättää riittävä suojavyöhyke kaikkien toimenpiteiden ulkopuolelle. Hankealueelle ei saa kaivaa sellaisia uusia ojaia, joista vesiä voi päästä kulkeutumaan jokeen. Pirkanmaan ELY-keskuksen näkemyksen mukaan kohteella on mahdollista suorittaa tehokasta malminetsintää hakemuksen mukaisilla tutkimusmenetelmillä ilman, että niistä aiheutuu haittaa ihmisen terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten ja arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista tai merkittävää maisemallista haittaa, mikäli otetaan huomioon tässä lausunnossa esitetyt seikat.

Vesienhoidon suunnittelussa Pinsiön-Matalusjoki on arvioitu ekologiselta tilaltaan tyydyttäväksi.

Oikeudellinen arviointi

Kysymystä siitä, voidaanko malminetsintälupa myöntää, arvioidaan kaivoslaissa säädettyjen edellytysten ja esteiden perusteella. Lupa on myönnettävä, jos hakija osoittaa, että kaivoslaissa säädetty edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Asiassa saatujen selvitysten perusteella Pinsiön-Matalusjoen rehevöityminen ja kiintoainekuormitus ovat jo heikentäneet ja uhkaavat edelleen heikentää erittäin uhanalaisen ja Natura-alueen keskeisimpänä suojeluperusteena olevan jokihelmisimpukan esiintymää. Joen veden ja pohjan laatu on lajin kannalta jo tällä hetkellä epäsuotuisa. ELY-keskus on lupahakemuksen johdosta arvioinut, että lisäkuormituksella voi olla merkittäviä vaikutuksia jokihelmisimpukkaesiintymälle. ELY-keskus on arvioinut malminetsinnän olevan mahdollista ilman lainvastaisia seurauksia, mikäli sen lausunnossa esitetyt seikat otetaan huomioon. Lausunnossa on muun ohella edellytetty, ettei kaivuutöitä saa tehdä niin lähellä jokea tai siihen laskevia ojaia, että se aiheuttaa kiintoaineen ynnä muiden aineiden pääsyä jokeen, ja että jokeen laskevien ojien reunoille tulee jättää riittävä suojavyöhyke kaikkien toimenpiteiden ulkopuolelle. Lupahakemuksessa ei ole esitetty mahdollisten malminetsintätoimenpiteiden luetteloa tarkempaa suunnitelmaa alueella suoritettavista toimenpiteistä. Sitä ei ole esitetty myöskään hakijan Tukesille antamassa selityksessä, jossa on vain esimerkinomaisesti tuotu esiin sellaisia toimenpiteitä, joilla kiintoaineen pääseminen ojiin olisi mahdollista estää.

Tukesin valituksenalaisen päätöksen lupamääräyksessä 9 on muun ohella määrätty, että mahdolliset kaivuu- ja kairaustyöt ojien läheisyydessä on tehtävä niin, ettei se aiheuta kiintoaineen ynnä muun pääsyä jokeen ja että joen reunoille tulee jättää asianmukainen suojavyöhyke. Lupamääräyksessä ei siis määrätä ELY-keskuksen lausunnossa edellytetyllä tavalla suojavyöhykkeiden jättämisestä jokeen laskevien ojien reunoille. Lisäksi määräyksessä joen reunoille jätettäväksi edellytetyn suojavyöhykkeen laajuutta ei ole määritelty yksilöidysti vaan ainoastaan tulkinnanvaraisella termillä ”asianmukainen”. Kun otetaan huomioon, että lupapäätöksellä on sallittu muun ohella syväkairaukset ja tutkimuskaivannot, ei Tukesin asettamaa lupamääräystä 9 voida pitää jokihelmisimpukan suotuisan suojelutason sekä luonnonsuojelulain 64 a §:n ja 66 §:n 1 momentin kannalta kokonaisuutena arvioiden riittävänä sen varmistamiseksi, ettei luvassa sallittu toiminta aiheuta sellaista vesistön kuormitusta, joka johtaa laissa kiellettyihin seurauksiin. Samalla tämä tarkoittaa sitä, ettei voida todeta olevan Natura-arvioinnin tarvetta koskevassa luonnonsuojelulain 65 §:ssä tarkoitettulla tavalla ennakolta objektiivisesti arvioiden poissuljettua, ettei valituksenalaisessa luvassa sallittu toiminta merkittävästi heikennä Natura 2000 -alueen luonnonarvoja. Kun kyse on tältä osin luvan myöntämisedellytyksen täyttymisen kannalta ratkaisevasta seikasta, sallitun toiminnan tarkempaa määrittelyä ei voida jättää luvan myöntämisen jälkeen esitettävän tarkemman tutkimussuunnitelman johdosta mahdollisesti annettavien ELY-keskuksen määräysten varaan. Sillä, että jokeen tulee kuormitusta muistakin lähteistä kuin suunnitellusta malminetsinnästä, ei ole ratkaisevaa oikeudellista merkitystä asiassa.

Edellä mainituilla perusteilla hallinto-oikeus kumoaa Tukesin päätöksen ja palauttaa asian sille uudelleen käsiteltäväksi.

Asian näin päättyessä hallinto-oikeus ei ota kantaa muihin valitusperusteisiin.

Oikeudenkäyntikulut

Asian lopputulokseen nähden olisi kohtuutonta, että valittajat joutuisivat pitämään oikeudenkäyntikulunsa kokonaisuudessaan vahinkonaan. Oikeudenkäynnin on katsottava aiheutuneen Tukesin virheestä. Näin ollen Sotkamo Silver Oy:tä ei ole velvoitettava korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikuluja. Edellä mainituilla perusteilla Tukes on velvoitettava korvaamaan valittajien oikeudenkäyntikulut hallinto-oikeuden kohtuulliseksi arvioimalla 300 eurolla.

Sovelletut oikeusohjeet

Perusteluissa mainitut
Kaivoslaki 34 § 2 mom
Laki oikeudenkäynnistä hallintoasioissa 81 § 2 mom 1 ja 4 kohta ja 95 §
Tuomioistuinlaki 4 luku 1 §

Päätöksen tiedoksianto

Päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusosoitus on liitteenä (julkinen kuulutus).

Hallinto-oikeuden kokoonpano

Esittelijäjäsen Hanna-Maria Schiestl

Asian ovat ratkaisseet hallinto-oikeuden jäsenet Paula Pihlava, Hanna-Maria Schiestl ja Ria Savolainen.

Tämä päätös on sähköisesti varmennettu hallinto-oikeuden asianhallintajärjestelmästä.

Jakelu ja oikeudenkäyntimaksu

Päätös	Kansalaisten kaivosvaltuuskunta - MiningWatch Finland ry / pj. Jari Natunen Hallintolain 56 §:n 2 momentin mukaan valituskirjelmän ensimmäisen allekirjoittajan on ilmoitettava tiedoksisaannista kirjelmän muille allekirjoittajille. Jos hän tämän laiminlyö, hän on mainitun lain 68 §:n mukaan velvollinen korvaamaan laiminlyönnistä aiheutuneen vahingon sikäli kuin se laiminlyönnin laatuun tai muihin olosuhteisiin katsoen harkitaan kohtuulliseksi.
Jäljennös	Sotkamo Silver Oy NewPeak Finland Oy Turvallisuus- ja kemikaalivirasto Nokian kaupunginhallitus, jonka on viipymättä julkaistava tieto päätöksestä noudattaen, mitä kuntalain 108 §:ssä säädetään
Oikeudenkäyntimaksu	maksutta
hms	

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden yhteystiedot

Postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 HÄMEENLINNA
 Käyntiosoite: Arvi Kariston katu 5, 13100 HÄMEENLINNA
 Puhelinnumero: 029 56 42210
 Faksi: 029 56 42269
 Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi
 Sähköinen asiointipalvelu: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Puhelujen hintatiedot: 029 56 –alkuisiin numeroihin soittaessa puheluista peritään vain soittajan oman operaattorin sopimuksen mukainen paikallisverkko- tai matkapuhelinmaksu.

Henkilötietojen käsittelyyn ja tietosuojaan liittyvät tiedot ovat saatavilla <https://oikeus.fi/hallintooikeudet/hameenlinnanhallinto-oikeus/fi/>

Liite hallinto-oikeuden päätökseen

VALITUSOSOITUS

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla **korkeimpaan hallinto-oikeuteen** kirjallisella valituksella, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valitusluvan myöntämisen perusteet

Oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 111 §:n 1 momentin mukaan valituslupa on myönnettävä, jos:

- 1) lain soveltamisen kannalta muissa samanlaisissa tapauksissa tai oikeuskäytännön yhtenäisyyden vuoksi on tärkeää saattaa asia korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi;
- 2) asian saattamiseen korkeimman hallinto-oikeuden ratkaistavaksi on erityistä aihetta asiassa tapahtuneen ilmeisen virheen vuoksi; tai
- 3) valitusluvan myöntämiseen on muu painava syy.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitusaika

Hallinto-oikeuden päätös on annettu tiedoksi julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja päätös on julkaistu hallinto-oikeuden verkkosivuilla päätöksen antopäivänä, joka ilmenee päätöksen ensimmäiseltä sivulta. Päätöksen katsotaan tulleen asianomaisen tietoon seitsemäntenä päivänä kuulutuksen julkaisemisajankohdasta. Valitus on tehtävä **30 päivän kuluessa** hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaantipäivästä, sitä päivää lukuun ottamatta.

Valituksen sisältö

Valituksessa, johon on sisällytettävä valituslupahakemus, on ilmoitettava

- valittajan nimi ja yhteystiedot mukaan lukien se postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää (prosessiosoite); jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, on valituksessa mainittava myös tämän yhteystiedot
- päätös, johon haetaan muutosta (valituksen kohteena oleva päätös)
- peruste, jolla valituslupaa pyydetään, sekä syyt, joiden vuoksi valitusluvan myöntämiseen on mainittu peruste
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi (vaatimukset)
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Jos usea tekee valituksen yhdessä, voidaan joku heistä ilmoittaa yhdyshenkilöksi.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä

- hallinto-oikeuden päätös valitusosoituksineen
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen, joka ei ole toiminut asiamiehenä asian aikaisemmassa käsittelyvaiheessa, ja joka ei ole asianajaja, julkinen oikeusavustaja tai luvan saanut oikeudenkäyntiavustaja, on liitettävä valitukseen valtakirja.

Valituksen toimittaminen

Valitus on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle. Valituksen tulee olla perillä valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Tämä koskee myös tilanteita, joissa valitus toimitetaan sähköisen asiointipalvelun kautta tai sähköpostitse. Valitus liitteineen voidaan toimittaa sähköisen asiointipalvelun kautta. Asiointipalvelun kautta toimitettua valitusta tai sähköpostitse toimitettua valitusta ei tarvitse toimittaa paperimuodossa. Asiakirjojen lähettäminen postitse tai sähköisesti tapahtuu lähettäjän omalla vastuulla.

Korkeimman hallinto-oikeuden yhteystiedot:

Postiosoite:	Korkein hallinto-oikeus PL 180, 00131 Helsinki
Sähköposti:	korkein.hallinto-oikeus@oikeus.fi
Käyntiosoite:	Paasivuorenkatu 3, 00530 Helsinki
Puhelin:	029 56 40200
Faksi:	029 56 40382
Aukioloaika:	arkipäivisin klo 8.00 – 16.15

Hallinto- ja erityistuomioistuinten sähköinen asiointipalvelu:
[https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/#/](https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet#/)

Korkeimman hallinto-oikeuden päätöksestä perittävä oikeudenkäyntimaksu

Muutoksenhakuasian ja valituslupa-asian käsittelystä korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritään 530 euron suuruinen oikeudenkäyntimaksu.

Oikeudenkäyntimaksua ei korkeimmassa hallinto-oikeudessa peritä tuomioistuinmaksulain 5 §:ssä tarkoitetuista maksuttomista suoritteista tai mikäli maksun perimättä jättämiseen on lain 4 §:ssä tarkoitettu peruste.

Oikeudenkäyntimaksua ei myöskään peritä jos korkein hallinto-oikeus muuttaa valituksenalaista päätöstä muutoksenhakijan eduksi. Maksu peritään kuitenkin riippumatta lopputuloksesta veroasiassa annettua ennakkoratkaisua koskevassa muutoksenhakuasiassa.

Oikeudenkäyntimaksua ei peritä oikeusapulain nojalla käsittelymaksuista vapautetuilta eikä muualla laissa viranomaisen toimenpiteistä suoritettavista maksuista vapautetuilta. Jos maksun periminen olisi ilmeisen kohtuutonta, viranomainen tai maksun määräävä virkamies voi yksittäistapauksessa määrätä, ettei maksua peritä.

Tuomioistuinmaksulaki (1455/2015)